

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน

ความหมายของการบัญชีต้นทุน

ต้นทุน (Cost) คือ จำนวนเงินที่จ่ายไป
เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าทุกขั้นตอนตั้งแต่การ
แปรสภาพวัตถุดิบจนเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้า
สำเร็จรูป

วัตถุประสงค์ของการบัญชีต้นทุน

1. สะสมและรวบรวมข้อมูลต้นทุนเกี่ยวกับ
สินค้าและค่านวณงานได้
2. เพื่อการวางแผนและควบคุมต้นทุนของฝ่าย
บริหารระดับต่าง ๆ
3. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

การจำแนกประเภทต้นทุน

1. จำแนกต้นทุนตามหน้าที่ในองค์การ แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ได้แก่
หน้าที่การผลิต หน้าที่บริการ

1.1 หน้าที่การผลิต เป็นต้นทุนการผลิต (Manufacturing Cost) ประกอบด้วย

1.1.1 ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง (Direct Material Cost)

1.1.2 ต้นทุนแรงงานทางตรง (Direct Labour Cost)

1.1.3 ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead)

1.2 หน้าทีบริการ เป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Non-Manufacturing Cost) ประกอบด้วย

1.2.1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expenses)

ก. ค่าใช้จ่ายในการขาย (Selling Expenses)

ข. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative

Expenses)

1.2.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (Other Expenses)

2. จำแนกต้นทุนตามลักษณะต้นทุนที่ใช้ แบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

2.1 วัสดุดิบ (Material) หมายถึงของที่ได้มาเพื่อไว้เป็นส่วนผสมอันสำคัญในการผลิตสินค้า

2.1.1 วัสดุดิบทางตรง (Direct Material)

2.1.2 วัสดุดิบทางอ้อม (Indirect Material)

2.2 ค่าแรงงาน (Labour) หมายถึง ค่าจ้างเป็นค่าตอบแทนที่กิจการจ่ายให้แก่คนงาน

2.2.1 ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labour)

2.2.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labour)

3. จำแนกต้นทุนตามความสัมพันธ์ที่มีต่อวงบัญชี

3.1 ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) เป็นต้นทุนที่เกิดจากการผลิตสินค้าโดยตรงซึ่งประกอบด้วยวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต

3.2 ต้นทุนที่คิดเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด (Period Cost) เป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต

4. จำแนกต้นทุนตามความสัมพันธ์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม

4.1 ต้นทุนผันแปร (Variable Cost)

4.2 ต้นทุนกึ่งผันแปร (Semi-Variable Cost)

4.3 ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost)

5. จำแนกประเภทต้นทุนตามความสัมพันธ์ที่มีต่อการผลิต

5.1 ต้นทุนขั้นต้น (Prime Cost)

5.2 ต้นทุนแปรสภาพ (Conversion Cost)

**6. จำแนกประเภทต้นทุนตามความประสงค์ในการ
ควบคุมต้นทุน**

6.1 ต้นทุนโดยประมาณ (Estimated Cost)

6.2 ต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost)

7. จำแนกต้นทุนตามความประสงค์ของการตัดสินใจ

7.1 ต้นทุนจม (Sunk Cost)

7.2 ต้นทุนเสียโอกาส (Opportunity Cost)

7.3 ต้นทุนหลีกเลี่ยงได้ (Avoidable Cost)

7.4 ต้นทุนในอนาคต (Future Cost)

7.5 ต้นทุนส่วนแตกต่าง (Differential Cost)

8. จำแนกต้นทุนตามความรับผิดชอบของหน่วยงาน

8.1 ต้นทุนที่ควบคุมได้ (Controllable Cost)

8.2 ต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable

Cost)

by.baby pooh

WELCOME TO THE
MY BLOG

ระบบการบัญชีต้นทุน

1. ระบบต้นทุนงานสั่งทำ (Job Order Cost System)

2. ระบบบัญชีต้นทุนตอนหรือกระบวนการ (Process Cost System)

An underwater scene with a light blue background. On the left, there is a green seaweed-like plant with several blue bubbles rising from it. On the right, there is a vertical column of blue bubbles of various sizes. At the bottom, there are several colorful fish, including a blue and red striped fish, a white fish, and a red and white striped fish. The text is centered in the middle of the scene.

ส่วนประกอบของต้นทุนการผลิต

1. วัสดุโดยตรง (Direct Materials)
2. ค่าแรงงานโดยตรง (Direct Labour)
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead)

การคำนวณต้นทุนผลิต

= วัสดุที่ใช้ไปในการผลิต+ค่าแรงงานทางตรง+ค่าใช้จ่ายการผลิต

การคำนวณหาวัสดุที่ใช้ไปในการผลิต

= วัสดุต้นงวด + ซื้อวัสดุ(สุทธิ) - วัสดุคงเหลือปลายงวด

การคำนวณต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป

= ต้นทุนผลิตทั้งสิ้น + งานระหว่างทำต้นงวด - งานระหว่างทำปลายงวด

งบการเงินของธุรกิจประเภทอุตสาหกรรม

ประกอบด้วย

1. งบต้นทุนการผลิต (Statement Cost of Goods Manufactured) เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต
2. งบกำไรขาดทุน (Income Statement) เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของกิจการ
3. งบแสดงฐานะการเงิน (Financial Position Statement) เป็นงบที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบถึงฐานะทางการเงินของกิจการ

ตัวอย่าง งบต้นทุนการผลิต (Statement Cost of Goods Manufactured)

บริษัท นันทวัน จำกัด

งบต้นทุนการผลิต

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25XX

วัตถุดิบทางตรงใช้ไป

วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด

60,000

ซื้อวัตถุดิบ

202,000

บวก ค่าขนส่งเข้า

20,000

222,000

หัก ส่งคืนวัตถุดิบ

1,000

ส่วนลดรับ

400

2,000

ซื้อสุทธิ

220,000

วัตถุดิบที่มีอยู่ทั้งสิ้น

280,000

วัตถุดิบที่มีอยู่ทั้งสิ้น		280,000
หัก วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด		<u>80,000</u>
		200,000
หัก วัตถุดิบทางอ้อม		<u>3,000</u>
วัตถุดิบทางตรงที่ใช้ไปในการผลิต		197,000
ค่าแรงงานทางตรง		280,000
ค่าใช้จ่ายการผลิต		
วัตถุดิบทางอ้อม	3,000	
ค่าแรงงานทางอ้อม	4,000	
เงินเดือนผู้ควบคุมงาน	20,000	
วัสดุโรงงานใช้ไป	6,000	
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์	30,000	
ค่าภาษีทรัพย์สิน	16,000	<u>79,000</u>

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น	556,000
บวก งานระหว่างทำต้นงวด	<u>15,000</u>
	571,000
หัก งานระหว่างทำปลายงวด	<u>11,000</u>
ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	<u>560,000</u>

บริษัท นันทวัน จำกัด

งบต้นทุนขาย

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือต้นงวด	40,000
<u>บวก</u> ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	<u>560,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	600,000
<u>หัก</u> สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือปลายงวด	<u>30,000</u>
ต้นทุนขาย	<u>570,000</u>

ตัวอย่างงบกำไรขาดทุน

บริษัท นันทวัน จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25XX

ขายสินค้า		800,000	
<u>หัก ต้นทุนขาย</u>		<u>570,000</u>	
กำไรขั้นต้น		230,000	
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
ค่าใช้จ่ายในการขาย			
ค่าไฟฟ้า	2,000		
ค่าใช้จ่ายในการขาย	30,000		
ค่าเสื่อมราคาอาคาร	10,000		
ค่าเบี้ยประกันภัย	<u>1,600</u>		
			43,600

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าไฟฟ้าบริหาร 3,000

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร 55,000

ค่าเสื่อมราคาอาคารสำนักงาน 10,000 68,000 111,600

กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 118,400

รายได้และค่าใช้จ่ายอื่น

รายได้ค่าเช่า 10,000

ดอกเบี้ยจ่าย (5,000) 5,000

กำไรสุทธิ 123,400

ตัวอย่างงบแสดงฐานะการเงิน

บริษัท นันทวัน จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด

20,000

ลูกหนี้

10,000

หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

2,000

8,000

สินค้างเหลือ

สินค้างสำเร็จรูป

30,000

งานระหว่างทำ

11,000

วัตถุดิบ

80,000

121,000

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

149,000

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ที่ดิน

100,000

อาคาร

200,000

หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร

30,000

170,000

เครื่องจักร

120,000

หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร

24,000

96,000

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

366,000

รวมสินทรัพย์

515,000

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้	8,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	1,000
ค่าแรงงานค้างจ่าย	<u>1,000</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>10,000</u>

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เงินกู้	<u>40,000</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>40,000</u>
รวมหนี้สินทั้งสิ้น	<u>50,000</u>

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุนเรือนหุ้น		200,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		20,000
กำไรสะสม		
กำไรที่จัดสรรแล้ว		
สำรองตามกฎหมาย	10,000	
กำไรที่ยังไม่ได้จัดสรร		
(กำไรสะสม)	<u>235,000</u>	<u>245,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>465,000</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>515,000</u>

การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่ผลิตสำเร็จ

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป}}{\text{จำนวนหน่วยที่ผลิต}}$$

จากตัวอย่าง สมมติว่ากิจการผลิตสินค้าได้ 10,000 หน่วย

$$= \underline{560,000}$$

$$10,000$$

$$= 56 \text{ บาท}$$

**ให้ทำแบบฝึกหัดข้อ 1-12 ,1-13 หน้า 224,225
ในหนังสือบัญชีต้นทุน 1 ของ อ.นันท ศรีสุวรรณ**